

СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА НЕОЛОГІЗМІВ-ЗАПОЗИЧЕНЬ В ПЕРЕКЛАДІ

Коваленко А. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник - канд. філол. наук, доцент Медвідь О. М.

Впродовж останніх десятиріч в англійській мові, як і в багатьох інших, зокрема в українській, виникла велика кількість нових слів, що призвело до необхідності їх безпосереднього вивчення та опису. Тенденція виникнення нових слів досить зрозуміла - це своєрідне бажання полегшити мову й вдосконалити її, орієнтуючись на нове покоління і його переваги у спілкуванні.

Це, в свою чергу, викликало появу зовсім нової галузі лінгвістики – неології – науки про неологізми, в сферу діяльності якої входить виявлення нових слів та значень, аналіз факторів їх появи, вивчення засобів їх утворення, розробка принципів відношення до них (їх прийняття чи неприйняття носіями мови) та їх лексикографічної обробки (фіксація в словниках та затвердження значень) [1, 129].

На сучасному етапі просліджується новий поштовх до більш уважного і детального вивчення неологізмів, що відбувається внаслідок швидкого зростання їх кількості, тобто найчастіша поява нових реалій закономірно вимагає прискорення процесу номінації [2, 15].

В сферу її діяльності також входить розробка принципів соціалізації неологізмів (прийняття чи неприйняття носіями мови) та аспекти їх лексикалізації (закріплення нових слів у словниках). Поява неологізмів обумовлена як екстралінгвістичними факторами, такими як постійний розвиток суспільства, техніки та технології, поява нових реалій, які потребують відображення у мові, так і суто мовними потребами (дія закону економії мовних засобів).

Нові поняття постійно входять в життя, вимагаючи нових слів для їх назви. Іноді нові назви використовуються зі старими, що продовжують своє існування. Кількість слів у мові, таким чином, непостійна, вона, як правило, зростає. Неологізми створюються для найменування нових речей, не подаючи великого значення шкалі їх значимості. Вони можуть бути важливі та соціально значимі (як *нова форма держави People's Republic* чи *щось протилежне існуванню людства як nuclear war*). Речі можуть бути і не такі значимі (як *мода в танцях, одягу, зачісках взутті*). У будь якому випадку змінюється значення старих слів, нові запозичуються або створюються із існуючого мовного матеріалу за схемами, продуктивними на даному етапі її розвитку, або створюються нові системи [2; 87].

Роль запозичень (*borrowings, loan words*) залежить від конкретно-історичних умов розвитку кожної мови. В англійській мові відсоток запозичень значно вищий, ніж в багатьох інших мовах, тому що за

історичних обставин він є дуже проникливим. Англійська мова мала можливість запозичувати іншомовні слова в умовах прямого безпосереднього контакту: спочатку в середині сторіччя від загарбників, що змінювали один одного на Британських островах, а пізніше – в умовах торгівельної експансії і колонізаторської активності самих англійців.

Той чи інший вплив однієї мови на іншу завжди пояснюється історичними причинами: війни, завоювання, мандри, торгівля і т.і., - призвело до тісної взаємодії різних мов. Інтенсивність притоку нових запозичених слів, в різні періоди різноманітна. В залежності від конкретних історичних умов, вона то збільшується, то падає. Ступінь впливу однієї мови на іншу при цьому залежить здебільшого від мовного фактора [3; 9].

В сучасній англійській мові намічається тенденція до збільшення словникового складу та його розширення завдяки появі нових слів у зв'язку з тенденціями полегшити спілкувати і модернізувати мову, зробити її більш експресивною та емоційною, внести в неї "подих" сучасності.

Англійська мова відіграє роль так званої глобальної мови. Наслідком такого частого використання цієї мови у процесі міжкультурної комунікації є активне запозичення англомовних лексичних одиниць до складу різних мов. Не стала винятком і українська мова, адже останнім часом досить часто фіксуються запозичення англіцизмів та їх широке застосування у повсякденному житті. Чи не найактивнішими прихильниками таких змін у мові є ті категорії населення, які тримають руку на пульсі часу, сприймаючи та проваджуючи в життя нові елементи, продиктовані тенденціями політики, міждержавної комунікації та моди. Такими прихильниками у нашому суспільстві найчастіше виступають насамперед представники засобів масової інформації та молодь.

Глобальна мова чинить значний вплив на українську мову. На сучасному етапі розвитку вона насичена англіцизмами, які активно вживаються у різних сферах діяльності та різними верствами населення. Саме тому за нинішньої ситуації, теза про повне усунення іншомовних слів та зворотів і орієнтація на суто національні засоби номінації є неприйнятними, оскільки це спричинило б збіднення лексики української мови. Лише поєднання свого і чужого, власних та іншомовних ресурсів дає змогу забезпечити потреби комунікації у глобалізованому світі. Проте одним із найважливіших завдань, які постали перед сучасними лінгвістами є подолання бар'єру нерозуміння англомовних запозичень, і спрощення вивчення англіцизмів у процесі сприйняття інформації [3; 1].

1. Антрушина Г. Б., Афанасьєва О. В., Морозова Н. Н. Лексикология английского языка. – М.: Высшая школа, 1999. – 129с.
2. Иванов А. Н. Английская неология // Сб. научн. Тр. МНПИЯ им. М. Тореца – 1999. -Вып.227. 13 – 16с.

3. Пауер К. У 2015 році півсвіту говоритиме англійською [Електронний ресурс] / К. Пауер. – Режим доступу до статті: http://www.patent.net.ua/intellectus/patentbureau_news/innovation/390/ua.

Коваленко, А.О. Семантична структура неологізмів-запозичень в перекладі [Текст] / А.О. Коваленко; наук. кер. О.М. Медвідь // Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. / Ред. кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова та ін. — Суми : СумДУ, 2010. — С. 51-53.